

ABONAMENTUL.

Pentru monarhie:

Pe an 18 cor. $\frac{1}{2}$ an
9 cor. $\frac{1}{4}$ 450 fil.

Pentru străinătate:

Pe un an 24 coroane
 $\frac{1}{2}$ an 12 cor. $\frac{1}{4}$ an
6 coroane.

Unirea

INSERTIUNI.

Un șir garmond:
odată 14 fil., a doua
oară 12 fil., a treia
oară 10 fil.Tot ce privește foaia
să se adreseze la: Re-
dacțiunea și admini-
strațiunea „Unirii”
în Blaj.

Foaie bisericească-politică. — Apare: Marța, Joia și Sâmbăta.

Pentru „Românul”

de Z. Păclișanu.

Nimic nu poate aduce mai mult rău în viața politică decât confuziunea. Ea aduce urmări mai rele decât cele mai înverșunate lupte, decât cele mai statornice uri, decât intrigiile cele mai cu meșteșug țesute și decât poftetele cele mai desperate. *Ea e ca praful care, răscolit de vânt, împiedică îndeplinirea planului unei lupte și mână oștirile la măcel. Prin confuzie o țară nu mai poate prevedea și pregăti nimica.*

N. Iorga.

Dacă nu aș fi citit primarticolul din numărul 225 al „Românului” nu aș fi crezut niciodată, că rândurile mele „fosforescente” apărute în fruntea numărului 110 al „Unirii” sub titlul „In lături” vor fi preludiul unei „mari primejdii” naționale și n’aș fi crezut, că vor produce atâta spaimă în onorabila redacție a oficiosului din Arad. Aș fi murit cu conștiința împăcată, că n’am conspirat în viața mea nici odată împotriva intereselor neamului, din sânul căruia mă simt mândru, că fac parte și că n’am săvârșit nici o faptă, care se poată fi o „mare primejdie” națională.

Așa era dacă n’aș fi citit sinistrele „constatări” ale „Românului” cutremurat de fiorosul dezastru național, care pornește din medievalul și întunecatul orășel dela împreunarea Târnavelor, și pentru înlăturarea căruia oficiosul face „din răspuseri” un desperat apel la toți „cei puși în fruntea noastră atât aici cât și dincolo de acestea cuprinsuri politice”.

Primejdia e într’adevăr grozavă! Lăsați deci Voi, mari bărbați de stat din România grijile războiului balcanic, parăsește-ți și Tu iubite maestre dela Vălenii de Munte sihăstria și vino și Tu strașnicule na-

ționalist Cuza din liniștea străzii Codrescu dela Iași; veniți Voi toți al căror suflet e înfiorat de sfânta dragoste de neam, veniți, veniți! N’auziți cum tragem clopotele într’o dungă, nu simțiți prin văzduhul acesta posomorit de toamnă miesmele peririi?!...

Strigătul ridicol de alarmă al „Românului” ni-se pare extrem de simptomatic și mi-se pare simptomatic cu deosebire mie, care sum amestecat fără nici un motiv în harabura asta autorizată.

Am scris și publicat articolul „In lături!” cu liniștea pe care ți-o dă convingerea, că taci o faptă bună. De când s’a început mișcarea pentru întemeierea episcopiei de Hajdudorog, care e cum am zis în articolul din numărul 214 al „Românului” cea mai mare lovitură venită în ultimele două veacuri asupra bisericii române, unele din ziarele noastre au publicat aproape număr de număr lungi articole plini de celea mai nesocotite atacuri împotriva sentimentelor și convingerilor religioase alor un milion și jumătate de Români din Ardeal și Ungaria și cari cuprindeau o mulțime de soluții, cari de cari mai absurde, începând cu „Vim vi repellere licet” și sfârșind cu „Veniți Apostoli”.

Puvoiul acesta interminabil de articole, venind, cu puține escepții, dela oameni cu desăvârșire incapabili de a-și da seamă de marea răspundere pe care o au în momentul, când își dau ideile în vileag, a produs o *desorientare completă*. De altă parte vedeam și știam, că atacurile îndreptate împotriva bisericii unite îi poate sili pe cei competenți să recurgă la mijloacele extreme cu cari amenința „Cultura Creștină” în numărul dela 15 Octomvrie și mă îngroziam cugetându-mă la urmările incalculabile ale acestei măsuri, la uriașele dezastre,

— pe cari le-ar fi produs o luptă dintre clerici și laici. Mi-am dat apoi seamă de primejdia apropiată a autonomiei catolice, care trebuie să ne găsiască în cea mai desăvârșită armonie, cu rândurile încheigate și gata de-o luptă desperată.

Astfel am scris articolul din „Unirea” protestând mai mult împotriva ziarelor, cari conștient sau inconștient pregătesc calea unui războiu intern în stare a ne slei toate forțele de rezistență și cari contribuie conștient sau inconștient la potențarea desorientării nefaste, în care se află astăzi publicul nostru românesc.

Am protestat din adâncul sufletului meu contra soluțiilor propuse mai ales de „Românul” pentru că am fost și sunt convins, că sunt absolut nerealizabile și pentru că iarăși am fost și sunt convins, că realizarea lor nu ar putea mântui nimic din ce am pierdut ci ar arunca cu siguranță și biserica neunită într’un dezastru de care doresc să-o păziască Dumnezeu! milei și al dreptății.

Nu regret deci și nu voiu regreta niciodată pasul, pe care l-am făcut ci sunt firm decis a continua fără a mă îngrozi de amenințările nimănuși nici chiar în cazul, când acestea izvoresc din officina autorizată.

Post scriptum.

Iată-l în sfârșit și pe dl „v. mol.” dela „Gazeta Transilvaniei”. Numai dsa mai lipsea din ceata gălăgioasă a strașnicilor datatori de soluții. Lipsa dsale era simțită de toți, cari ne dăm seamă de greutatea clipelor posomorite prin cari trecem și a grozavei furtuni, ce vâjăe deasupra capetelor noastre. Eram obișnuiți a-l vedea pretutindeni și a ne împiedeca pretutindeni în afacerile de ordin public, de exploziva dsale inteligență activă.

De câte ori ajungeam la răspântii, de câte ori vedeam că ni-se încurcă rosturile publice și de câte ori străbăteau în organismul vieții noastre naționale fioroșii bacilli

destructivi, cari amenințau cu nimicirea instituțiile sfinte moștenite dela moși și strămoși, gândurile noastre se îndreptau pline de nădejde și de cucernicie spre vestita „Cheia Turzii“ unde știam, că se află leacuri pentru toate boalele și neputințele și aghiasmă pentru toate stăfii și duhurile necurate. Ni-se prăpădesc școlile populare, „v. mol.“ apare cu soluția; se demoralizează tinerețea dela școlile superioare, „v. mol.“ apare cu soluția; Uzgurii nu vreau să ne dea votul universal, „v. mol.“ apare...; ne omoară „Tribunismul“, „v. mol.“ earăși apare... Stațiile și duhurile necurate fug, pier baceili, întunerecul dispăre și lumina se împrăstie atotstăpânitoare și binefăcătoare pretutindeni. „Licht wird alles was ich fasse... Flamme bin ich sicherlich“ ar putea zice „v. mol.“ imitând pe Nietzsche.

Ce l-a făcut pe abonentul „v. mol.“ să încalce iarăși atât de sprinten pe furtunoasa-i Rosinantă? Ci că din Blaj se lătesc știri înfrorătoare. Deasupra micului și pacinicului orașel plutește întunerecul medieval. Din pivnița Seminarului se aude zăritul lanțurilor și vaele de moarte ale condamnaților. Cete de corbi trec prin aer croncănind din pliscul lor lacom de pradă. Redactorul responsabil al „Culturei Creștine“ se plimbă pe piața lui Inocențiu Micu Ciain cu sabia încrunțată în sânge și cu ochii roșii de pofta răsbunării. Înaintea liceului se înalță rugul amenințător, pe care ceilalți redactori ai „Culturei Creștine“ împreună cu redactorul „Unirei“ toarnă cătran și pucioasă. Lumea de departe se întrebă mirată: ce e? Ce se întâmplă? A înviat Inchiziția, groaznică Inchiziție! A înviat Torquemada! Un moment numai trupurile tuturor gazetarilor și cugetătorilor independenți vor trozni pe rugul mistuitor sau se vor svârcoli în spasmiile durerii supreme sub ascuțitul nemilos al sabiei! Din curtea mitropolitană iasă cu pași gravi, în lunga haină neagră reprezentantului „întunerecului“. În mâinile-i osoase tremură o mare coală de hârtie. E lista martirilor „luminei“. Pe-o parte sunt scrise numele celor condamnați la chinurile rugului, pe cealaltă ale celor condamnați la moarte prin sabie. Din pivnița seminarului străbat încă odată vaele în văzduhul posomorit. Sunt poate cele din urmă..

În clipele acestea grozave gândurile tuturor nefericitorilor se îndreptă spre „Cheia Turzii“. Și iată-l... apare. Este el, „v. mol.“ mântuitorul!

Dar să lăsam gluma la o parte. În urma nefericitului atentat îndreptat împotriva bisericii noastre s'au ivit o droaie de proroci mincinoși, de fanfaroni îmbrăcați în zălele unui dubiu naționalism de ocazie, cari lipsiți cu desăvârșire de simțul responsabilității și de înțelegerea împede a situației, în care ne aflăm, propagă zi de zi cele mai absurde idei și păreri producând astfel în publicul nostru o înspăimântătoare desorientare și anarhie. În situația aceasta noi, cari înțelegem mai bine decât scribii cu mintea în plete și decât pseudoapostolii anonimi gravitatea momentului istoric și cari ne dăm seamă de lupta ce ne așteaptă, am protestat din toate puterile noastre împotriva ziarelor, cari în loc de-a face lumină și în loc de-a fi pătrunse de sublima misiune pe care o au în vremile acestea tulburi, și-au pus coloanele la dispoziția tuturor „îndrumătorilor“ analfabeți.

Atitudinea aceasta l-a pus în mișcare pe celebrul „v. mol.“, care se năpustește asupra noastră acuzându-ne de reacționarism și protestând împotriva tendințelor noastre, de-a retrovia — vezi Doamne — Inchiziția și pe Torquemada. Furia și amenințările dsale nu ne înspăimântă, ci declarăm încodată, că dacă e nevoie suntem în stare a purta cea mai înverșunată luptă pentru a face ordine și pentru a scoate publicul din vârtejul primejdios, în care l-au aruncat fabricatorii înconștienți de soluții.

Vom lupta chiar și cu primejdia de-a atrage asupra capului nostru trăsnetele neputincioase ale polihistorului dela Turda, care în zilele trecute se declară în „Gazeta Transilvaniei“ solidar cu autorul netrebniciei sgărieturi intitulată „Venii Apostoli!“, și care a avut marele curajiu de-a păși contra noastră în numele „spiritului“ vechiului organ de publicitate dela Brașov fără a-și da seamă, că se vor cutremura în mormintele lor cei trei îndrumători ageri și cumiți, Gh. Bariț, Iacob și Aurel Mureșan, când vor înțelege că-i reprezintă un individ, a cărui activitate de gazetar stă în cea mai evidentă contradicție cu principiile pentru triumful cărora dânsii au luptat viața întreagă.

Problemele „Asociațiunii“.

Repriviri și prospecte din mijlocul unui veac.

Dăm în celea următoare: exposeul făcut în adunarea dela Sibiu, de protopopul Dr. Elie Dăianu, referentul comisiei pentru „raportul general“, așa cum s'a putut reconstrui:

Onorată adunare generală. Comisiunea, ce ați binevoit a alege pentru examinarea raportului general al Comitetului, s'a constituit sub prezidenția dlui *dr. Amos Frâncu*, alegând de notar pe dl *dr. Nicolae Bălan*, profesor la seminarul teologic din Sibiu. După desbateri amănunțite de mai multe ore, în cursul cărora s'au cernut toate chestiunile cuprinse în raport, și unele dintre ele au fost discutate foarte amănunțit, în mod contradictor ceasuri întregi, mi-a revenit mie sarcina, ca să vă prezint raportul comisiei și concluzele, la care a ajuns, concluse formulate în mai multe propuneri.

Înainte de a face acest lucru, socot, că este oportun, să ne oprim un moment cu gândul asupra problemelor principale ale „Asociațiunii“ noastre, care se găsește tocmai la jumătatea veacului existenței sale.

Implinind cincizeci de ani „Asociațiunea“ a serbat anul trecut la Blaj iubileul său semicentenar și într'o manifestație grandioasă, ca și care de mult n'a mai arătat poporul nostru și-a încununat într'o aureolă ținta frumoasă, pe care a urmărit-o „Asociațiunea“ dintru începutul existenței sale.

Iar acum, în pragul unei a doua jumătăți de veac, iarăș ne-a întrunit „Asociațiunea“ la o serbare, unică în felul ei la noi, cum a fost serbarea desvălirii monumentului lui George Barițiu.

Orice instituțiune se ține și se menține, se întărește și prosperează, prin principiile, cari i-au dat naștere, cari au prezidat la întemeierea ei. A ne da deci seamă de aceste principii, în ce privește „Asociațiunea“ înseamnă a contribui la întărirea și înflorirea ei. Iată de ce cred, că se cuvine, și e bine, să ne oprim o clipă mai mult asupra problemelor principale ale „Asociațiunii“, din acest prilej, când încheind prima, trecem la a doua jumătate de veac a vieții și activității „Asociațiunii“ noastre.

»Pe cerul nostru înourat
Stea mândră s'a ivit;
La raza ei s'a luminat
Apus și răsărit“...

În aceste poetice cuvinte cântate ieri așa de frumos în fața monumentului lui Barițiu, — a cuprins unul dintre bărbații noștri cei mai înțelegători ai rosturilor culturale, vrednicul nostru prezident, idea regină a „Asociațiunii“ noastre. Și când ieri în bătaia soarelui de toamnă, am gustat plăcerea acestui imn alcătuit de dl Bârseanu, și interpretat în muzică de unul dintre cei mai buni compozitori ai noștri, — ne-a luminat ca într'o icoană întreagă ființa »Asociațiunii pentru literatura și cultura poporului român« din aceasta țară.

Așa a fost ea contemplată de bunii noștri părinți, cari au înființat-o, și așa a luminat ea în tot decursul celor 50 ani, ce i-a parcurs cu ajutorul lui Dumnezeu.

Pe cerul nostru totdeauna înourat și posomorit, ea s'a ivit ca o stea a unității noastre culturale, a unității noastre sufletești, — problema principală a culturii românești, — care ne-a luminat de-opotrivă pe toți frații, din Apus și din Răsărit.

Așezați noi Români aici în pragul alor două lumi: întră Răsărit și Apus: înclinând noi necontenti când într'o parte când într'alta după vremuri, era o problemă grea și permanentă pentru noi să ne menținem echilibrul sufletesc, și armonia cu noi înșine. Legați prin originea noastră istorică și prin limbă și aspirațiunile noastre cu apusul, noi suntem cu toate legăturile puternice ale vieții, ale evoluțiunii istorice, și ale interiorului nostru legați

și de orientul cel plin de vraje și poezie, și este deci o problemă continuă pentru noi, ca să ne stabilim echilibrul între aceste două mari zone ale civilizației omenești, și să ne marcăm individualitatea noastră culturală, ca popor deosebit, ca o personalitate bine armonizată. Intre aceste două lumi, la aparență atât de deosebite.

Precum nu ar fi cuminte ca cineva să se lase așa de mult răpit și așa de copleșit de frumusețile încântătoare ale unui răsărit de soare, — sau de dulcea melancolie adâncită a unui apus, care încununează în amurg creștetele munților încât să-și uite de datorința sa de a munci și a osteni, chiar, și în plina lumină a amiezii dogoritoare, care rodește pâinea vieții, — tot astfel n'ar fi fost cu minte, ca noi să ne fi lăsat de tot în brațele orientului, fermecător prin coloritul poeziei sale, sau să ne fi desbrăcat de tot de poezia lui și să ne fi aruncat în sombrul vieții gânditoare din apus, care așa de ușor ne-ar fi înghițit în valurile ei, și care din atâtea alte popoare a făcut cu vremea „*tot o apă și un pământ*“.

În situația grea ce am avut, norocul nostru a fost, că am știut să ne echilibrăm bine între aceste două lumi, și să ne susținem ca o individualitate proprie, între ele, căutând a întruni în noi înrîuririle bune primite și dintr'o parte și dintr'alta.

Războiul balcanic. Știrile ce se publică în ziare, ca sosite de pe câmpul de războiu, n'au darul să dea o iconă fidelă asupra evenimentelor, ce se desfășură pe câmpul de luptă. Aproape zilnic se desminte câte-o știre ce de altcum dela început părea prea fantastică. Ceeace interesează însă lumea întreagă e nesiguranța asupra poziției, ce va lua România în fața situației. Contramandarea manevrelor din Dobrogea pe valea Prahovei, numirea regelui de mareșal al armatei ruse și așteptarea la București a unei delegațiuni militare în frunte cu marele duce Nicolae Niculaevici, spre a preda Regelui Carol însemnele acestei înalte distincțiuni, — toate sunt menite se îngreune rezolvirea acestei taine. Marele ziar „The Times“ ocupându-se cu atitudinea României serie, că pentru România e periculoasă o *învingere* serioasă a Bulgarilor, de aceea ea a adoptat o politică de oportunitate, care îi permite așa asigurarea compensațiuni, înainte de ce armata bulgară ar fi repurtat asupra Turcilor o *învingere* strălucită. De aceea nu va fi mirare dacă armata românească va sări în spatele Bulgariei, atunci când ar fi vorba de o extindere a acesteia din urmă. Mult ne temem, că cu toate sfaturile ce fac diplomații marilor puteri, un războiu european va fi inevitabil.

Corespondințe.

Scrisoare din București.

— *Dela corespondentul nostru particular.* —

(România și războiul din Balcani. — Evadarea asasinului profesorului Ștef. Mihaileanu. — Politica internă. — Strada »Canonicul Bunea«. — Memoriul protest, contra Bulei »Christifideles graeci«.)

După ce s'a sfârșit vara cu multele și diferitele congrese, conferențe, serbări, excursiuni, ca și cu frica de boale contagioase ce ne amenințau, am intrat în toamnă, dar într'o toamnă ce e că nu prea seamănă cu alte de mai înainte. De obicei în România nu prea avem 4 anotimpuri, temperatura se schimbă brusc: din iarnă în vară și vice versa; primăvară și toamnă lungă și caldă, cam rar aici la noi. E un bine și asta pentru cei nevoiași, că pot face economie de un paradiesu...

Toamna aceasta, afară de răciala și ploile ce ne-a adus în toată țara și pagube pe urma lor ca și prin Ardeal, nouă, ne-a mai adus și grija unui războiu pe cap: războiul Turco—Bulgaro—Greco—Sârbo—Muntenegrean, carele din mai multe motive ne interesează și pe noi, și ar trebui să ne intereseze și mai mult, dar vedeți, România noastră numai ea ortodoxă e „autocefală“, ca stat politic înse, e cam „acefal“, nu poate întreprinde nimica dela sine în interesele ei cele mai vitale. Deci, neci în acest războiu nu facem altceva, decât, de voie de nevoie stăm în rezervă, până când Austria și Germania ne vor porunci să eșim din aceasta rezervă, firește atunci când interesele lor vor fi atinse, căci de ale noastre, nu le doare pe nici una, dacă nu cumva în cas de o complicație generală, învingând ele, să ne recompenze ca Rusia, pe carea, scăpându-o la Plevna de mare dezastru și rușinea lumii, ne-a luat Basarabia!

Despre expectativa României și rolul ei în acest războiu vorbesc ziarele streine mai mult ca cele de aici, și e și natural, căci dacă în manifestațiile politice externe — câte odată și interne — cum ziceam, nu suntem autocefali, ce rol ne putem noi croi liberi și independenți, până nu ni-să semnalează acest rol de „papii“ politicei noastre românești, cari domiciliază în străinătate! — Dar dacă de un rol viitor al României, în acest resbel al vecinilor noștri, nu putem vorbi, putem înse vorbi de simpatiile ce putem avea pentru beligeranți.

În adevăr că, simpatiile acestea pentru unul sau altul din beligeranți, au și ele însemnătatea lor că, dau oare cum un curent în opinia publică, mai totdeauna în favoarea celui mai slab și mai neîndreptățit. Așa era de exemplu în războiul Angliei cu Burii din Africa de sud. Cine avea atunci un cuvânt bun pentru puternica Angliă, care a cucerit Transvalul bătând și subjugând pe bravul și liniștitul popor Bur? Dar de, forța a primat dreptul și atunci ca totdeauna, și bietii burii au rămas numai cu simpatiile și compătimirile tuturor popoarelor cari admirau bravura lor. — În războiul actual din Balcani însă, simpatiile pentru unul sau altul din beligeranți, e natural că nu pot fi unaquime, mai ales când se admite tema că se bat „creștinii cu păgânii“.

Nu clasific simpatiile și antipatiile ce-

lorlalte popoară din Europa, ci mă mărginesc la ale noastre de aci.

Se bat creștinii cu păgânii? În timpul de azi nu mai există aceasta teamă în cele mai multe cazuri, căci azi, mai mult să bat creștinii despoți să distrugă pe semenii lor creștini, cari vorbesc altă limbă și au alte credințe religioase, așa că azi, planează asupra națiunilor mai mici nu atât păgânismul de odinioară ci despotismul mai mari și mai puternice ca număr! Și dacă se zice și despre actualul războiu din Balcani că „să bat creștinii cu păgânii“, în principiu, parecă așa ar fi; dar să cercetăm, cam care va fi rezultatul de fapt când ar eși învingător unul sau altul din acești doi adversari, în ce ne privește pe noi Români, nu numai pe cei ce locuiesc în țările beligeranților ci pe România și Românimea întreagă?

Dacă vor învinge păgânii Turci, ce să va întâmpla cu sutele de mii de Români din Macedonia? absolut nimica mai rău, ci din contră, în mai bine mai de grabă; și până acuma, ori cum a fost turcul de odinioară, azi s'a mai civilizat și el și strâmtorat și de nevoi și de alte neamuri e silit să se dea „după păr“. El a recunoscut azi existența naționalității române în Macedonia, a favorizat alegerea unui Senator și a unui deputat român în parlamentele turcești și Aromânii să puteau aștepta și la alte progrese, dacă nu le punea bețe în roate creștinii (?) Greci și Bulgari cu Papa lor din Fanar cu Episcopii lui.

Vor învinge înse acești „creștini“ și vor cuceri dela Turci, provinciile pe cari le doresc de mult, atunci de existența unui popor român în Balcani, nu să mai poate vorbi; statele acestea învingătoare, fiind slave și pedeașupra ortodoxe, forța celui mai tare și religia lor domnitoare ortodoxă, și aceasta primo-loco, va desnaționaliza pe Români din Balcani și astfel, ortodoxia „creștinească“ va pune cruce idealului național românesc în Macedonia; și dacă va mai rămânea o amintire în Balcani despre Români să vor zice acestora cel mult ca batjocură „Grecomani“, „Bulgaromani“ și „Sirbomani“ pentru a deosebi astfel pe renegații aceștia de voie de nevoie, de originalii Greci, Bulgari și Sârbi.

Statisticile spun că în Bulgaria, Sârbia, Tesalia și Epir ar fi vr-o 2 milioane Români, dar unde sunt? Trăiesc ei undeva sub numele de Români, afară de cei din Imperiul turcesc, și respective din Macedonia? Nu! Religia comună ortodoxă, cu a statelor respective i-a înghițit, căci efortările unor bărbați înțelepți de odinioară ca și de astăzi, au cunoscut pericolul și prevedeau viitorul și voiau săi scoată din vâgășul ortodoxiei, unindu-i cu biserica Romei, nau avut rezultate până acuma!

Deci, dacă azi în România ar fi cineva — și sunt — ca să simpatizeze cu Bulgarii, Grecii și Sârbi în contra Turcilor, ei nu pot fi Români curăți ci cel mult, ultra ortodoxi habotnici.

Turcul a fost crud și istoria va păstra cruzimile lui de demult, dar, tempora mutantur, și sunt momente când păgânul și dușmanul de ieri, care t-a lăsat măcar viața și limba ta maternă, te salvează de creștinul (?) dușman și barbar de astăzi, care și viața și limba vrea să t-o răpească! Căruia să-i zici „deaprozaproapele meu?“ Explicația și răspunsul, nile dă și S. Evanghelie!

Oare Ungurii DV. de azi, sunt mai creștini și mai toleranți decât Turcii? nu; prin urmare, nu religia cutărni popor creștin te face să simpatizezi și confraternizezi cu el, dacă el e barbar și asupritor, ci sentimentul și faptele lui de dreptate și egalitate, și azi vedem că Turcii sunt mai umani și mult mai toleranți decât neamul lui Arpad!

*

Aproape toți Bulgarii aflători în România ca, zidari, brăgii, zarzavagii, cofetari, plăcintari, covrigari etc. au plecat la răsboiu; unul singur care voia mai mult să moară în răsboiu pentru Patria lui și n'a putut să plece, el este Stoian Dimitroff, asasinul de acum 12 ani a profesorului Ștefan Mihăilean, marele Român de origine macedonean, carele prin manifestațiunile sale naționaliste a atras atenția și ura de răzbunare a bandei lui Sarafoff. Neuitatul român Mihăileanu a murit înșușcat de asasinul Dimitroff, dar și el a fost prins și condamnat pe viață. Aștepta el de mult să fie grațiat sau să evadeze, dar nici una nici alta nu s'a întâmplat. Azi profitând de smecheria unei femei franceze ce era să-i devie soție, și grație unui gardian mituit, a eșit ascuns între butoaietele unui car ce eșia din curtea penitenciarului, și a plecat spre Bulgaria; aproape de Dunăre înse a fost prins.

Cred că lanțurile cu cari va fi legat acum, nu-i va mai înlesni scăparea. El spune că dorea să meargă la rebel „să moară pentru patria lui”; căci doară tot pentru patrie a omorât și pe Mihăileanu; dar azi în loc să moară pentru patrie în răsboiu, își va sfârși zilele în pace pentru crimă!

*

De politica noastră internă, drept să spun, mi-e greu — ca să nu zic altceva — să mai vorbesc... Ea totdeauna are aceeași deviză: „Scoală-te tu să șed eu”; să ceartă partidele, să insulte oamenii de valoare ca adversari, și apoi să împacă, căci au isbutit să împartă portofoliurile ministeriale și celelalte posturi grase pentru amicii lor!... Chiar când scriu acestea să va și întâmpla împăcarea și pupătura între conservatorii vechi și cei noi democrați... dar din aceasta pupătură, tot va rămânea cineva tras pe sfoară, și eu prevăd că pacea asta va fi numai „de Joi până mai apoi” căci prin aceasta pace nu sunt satisfăcute toate ambițiile și apoi șeful conservatorilor și azi cel mai respectat om politic Domnul Carp, sa retras din orice combinațiune în care nu poate dispune fără nici o restricțiune în administrația țării!

Destul că o samă de politicieni de ai noștri în starea actuală a răsboiului de peste Dunăre, care ne poate aduce mari surprinderi, să ciartă pentru împărțirea portofoliurilor, curat vorba ceea: satul arde baba să pieptănă!

*

Despre catastrofa dela Harșova, unde sau înecat în Dunăre 31 soldați, dintre cari

10 ofițeri, ați luat notă în „Unirea” atunci, nu să găsiu înse doi Doctori odată cu ceilalți ofițeri, unul din aceștia era și un tiner ardelean originar din Râșinari. Dimitrie Poiană, un fost student scelent, al Institutului medico militar de aici, și care nu mai de vr'o 6 luni își luase diploma de Doctor în medicină, era un suflet bun, modest și îndatoritor. Cerut de familie, corpul său a fost transportat la Craiova, unde are un frate, și acolo la înmormântare, a asistat și nemângăiata lui mamă văduvă, și regretat de multă lume. Fiei țarina ușoară!

*

Primăria Capitalei, a dat numiri nouă unor strade nouă, iar unor strade vechi cu numiri caraghioase, le-a dat numiri istorice și pe ale unor bărbați cunoscuți ca oameni de valoare. Uneia din acestea strade, i-s'a dat de Primăria actuală, numele de „Canonicul Bunea”. Atâta și nimic mai mult, fără nici o condiție. Primăria nu s'a luat după Academie, carea, numai atunci a putut alege de membru pe un mare învățat, mare român, d r și „mare unit” cum era canonicul Bunea, *dacă* să va alege și un mare preot ortodox, chiar și *dacă* iar lipsi și celelalte calități ale lui Bunea, ... și Academia a ales pe Vazul Mangra, naționalistul reputat! Primăria capitalei însă n'a voit să aibă și o stradă cu numele acestui naționalist mare deși mare ortodox. Să vede de aci că edili noștri nu prea sunt ortodoxi ca unii de a Academie. Onoare lor!

*

În momentul când termin aceasta, aflucă mai mulți Români uniți stabiliți în București, vor trimite și ei un protest energic la Roma în contra Bulei „Christifideles graeci”. Vă voi comunica la timp textul acelui protest.

P. Delarupe.

Misiuni populare în Câmpeni.

În 26, 27, 28, 29 Septembrie n. au avut loc în Câmpeni misiunile populare.

Că ce înșamnă misiunile populare pentru o parohie numai acela știe, cari ia parte la ele. În tractul protopopesc gr.-cat. al Roșiei de munte an de an se țin misiuni populare în vremea din parohiile acelui tract în urma hotărârii însușeșitei preoțimii tractuale.

Între misiunile succese după celea din Roșia de munte din anul trecut să numără cu tot dreptul celea dela Câmpeni, căci deși să părea că în urma vremurilor grele ploii și altele acelea întruatăta nu să vor putea ținea întrucât jurul nu ar putea lua parte la ele. Domnul cerului și al pământului îndurându-să spre ținutul acesta a dat vreme destul de frumoasă, ca să poată lua parte la misiuni și jurul.

Vorbiam cu un preot din acel tract, care îmi spunea, că sau făcut pregătiri mari în comunele mai apropiate, ca să ia parte cât mai mulți la acelea misiuni.

Și așa a și fost. În zilele sfinte de mântuire au alergat sute și mii în procesiuni frumoase, ca celea din Bistra și Roșia cu preoți îmbrăcați în ornate sfinte cu învățătorii alături în cântări și laude lui Dumnezeu la locul mântuirii. Biserica frumoasă, edificată din nou cu multă greutate de vrednicul preot local Petru Simu și poporul brav din Câmpeni cu ajutorul mare dat de Înaltul Patron, era tixită de lume în decursul serviciilor divine și la predici, când cei doi trimiși ai Excelenței Sale Înalt Preasfințitului Arhiepiscop și Metropolit preonorații Ștefan Roșian și Ioan Coltor pregăteau sufletele pentru o altă viață. Am văzut oamenii plângând de durerea păcatelor și vărsând lacrimi de bucurie că și-au mântuit sufletele. Mărturisirile curgeau neîntrerupt, cei 10 preoți mărturiseau întruna și astfel în implineau ceea ce doriau cei doi misionari.

O da mult ajutor, tare mult ajutor pot da misiunile populare tuturor. Preoților în păstorie, poporului în mântuirea sufletului său.

Pagubă e, că în aceste vremuri, când dușmani credinței noastre pe diferite căi lucră contra noastră, că nu ne apărăm cu puterea misiunilor, cari ar fi o dovadă de credință și dragoste adevărată față de Hristos.

Pagubă că întârzie decretarea obligatoare a misiunilor în fiecare parohie din Arhidieceză, căci atunci când sar munci pe largul și de a întregul Arhidiecezei, atunci nu ar mai fi guri rele, cari să zică, — ca și la Câmpeni — că se adună preoți uniți, ca să facă convertiri.

Nu convertiri voese preoți uniți, ci după cum am văzut eu — ca om laic — apărarea turmei lor, căci în urma urmelor credința omului nu e un fleac și nu e un ce bagatel, care să-l poți desconsidera după voie.

În cazul organizării de așa a misiunilor sacre, ca să fi obligatoare pentru fiecare parohie, ar fi o mișcare în popor și o manifestare tot mai evidentă a credinței, de unde ar urma schimbarea vieții omului căzut în fărâdelegi.

Da misiuni populare în totul satul și cât mai des.

Avem apostoli însușeșiteți pe lângă cei din centrul nostru alții și afară de centru, cari ar trebui angajați la luptă sfântă de unde izvorește dragostea adevărată față de biserică și neam.

Așa și misiunile din Câmpeni și-au adus roada lor sufletească, căci pe lângă învățăturile scumpe primite dela cei doi misionari sau mărturisit și cuminecat aproape la 800 suflete.

Ca-un laic ce am dat acestea șire publicității așa avea dorința ca la misiuni, cari să vor mai ținea în aceste părți, să se facă serviciile divine cu o pompă cât mai strălucită.

Și în Câmpeni s'a făcut toate spre înălțarea inimii oătră Dumnezeu, a lipsit

Filip Haas și Fii
Fabrică: Sopron.

fabricanți de tapete și de stoffe pentru mobile în Cluj, strada Unio Nr. 3. Mare asortiment în tapete și stoffe de mobile, în perdele de stofă și de dantelă, plapome, linoleie, pânze cerate și tapete veritabile persiane.
Aranjamente complete pentru hotelurile și scule.

insă la toate liturgiile corul, care se răspundă cu toată frumusețea chemării preotului: Domnului să ne rugăm.

Aicea unde și-au dat întâlnire trei coruri, cel din Bistra, Roșia și Câmpeni nu am auzit decât cel din Roșia însă și acela nu în puterea lui de demult.

Bistra și Câmpeni au gândit că fac destul dacă pun la strană pe preot sau cantor în locul lor.

Am zis și zic adevărată sărbătoare trebuie să fie misiunile — unde poporul intrând în sfânta biserică — se simtească, că este în casa lui Dumnezeu. Și un cor bine disciplinat te mișcă, te însuflețește și îți face inima și sufletul mai aplicat către pocăință.

Toate zic au fost bine rânduite în Câmpeni, dar am așteptat, că acel chor, care la sfințirea bisericii din Câmpeni ne-au însuflețit văzându-l așa de bine instruit — să ne facă cinste și acuma, când era mai de lipsă. Căci sărbătoarea-sărbătorilor au fost misiunile din Câmpeni.

Să nu se uite munca și în direcția aceasta atunci Câmpenii și sfânta Biserică de aici va fi pentru noi un loc adevărat sfânt unde ne vom întâlni bucuros, ca să cerem ajutorul Domnului în lupta grea a vieții pământești.

Dee Domnul, ca misiunile din Câmpeni să aducă dragostea lui Dumnezeu pe pământ la toți și mai ales la frați.

Câmpeni în 15 Octomvrie 1912.

Un creștin.

Reviste.

România. În urma concentrării partidei conservatoare d. Titu Maiorescu a prezentat Regelui demisia actualului guvern care a primit-o și probabil va încredința tot pe d. Maiorescu cu formarea noului minister. În consecință circulă următoarea listă: Maiorescu T. președinte și externele, Tache Ionescu interne, Marghiloman A. finance, Filipescu N. domenii, Cantacuzino M. justiție, C. Disescu culte, Bădărău al lucrării publice, N. Xenopol industrie, portofoliul războiului va fi încredințat unui general.

Noutăți.

Pentru sfânta Casă din Loreto au mai încurs următoarele marinoase oferte: Doamna Livia Domșa din Blaj 2 cor., d-na Ana dr. Pahone și d-soara Elena Stanciu au colectat în Bistrița 80 cor., Reverend. Tit Bud — colecta din parohia Săpânța 2 cor., Onor. Ioan Zinveliu preot în Zagra a colectat 140 cor., Laurențiu Avram a colectat dela credincioșii săi 2 cor. 43 fil., Ioan Rus dela credincioșii din Dealul-mare 20 cor., Ioan Buta meseriaș în Pinticul-săseș a dăruit 11 cor. 20 fil., Nicolae Naște — tot de acolo 1 cor., clericii George Mânzat a colectat în Dej 34 cor. 84 fil., Augustin Bud în Hăjmaș 125 cor. 72 fil., Emanuil

Pioraș în Rodna-nouă 6 cor. 12 fil., Alimpiu Boroș în Ciceu-Cristur 16 cor. 28 fil., Vasile Șuta în Cig 11 cor. 40 fil., Adrian Lupan în Chiuzbaia 3 cor. 50 fil., Emil Pop în Bichigiu 50 cor., Emil Pop în Dindeleag 23 cor., Laurențiu Sima în Coșein 36 cor. 20 fil. și Iuliu Sonea în Reteag 11 cor. 10 fil. Suma totală colectată până acuma face: 1895 cor. 79 fil. Dr. Victor Bojor.

Iar dl Stroescu. Nu e zi în care să nu citim de o nouă faptă umanitară, săvârșită de marele binefăcător al neamului nostru boerul basarabean Vasile Stroescu. Iată o nouă listă pentru azi: Studenților săraci din Budapesta și Cluj, câte 2000 cor. pentru hrana trupească, tot câte 2000 cor. pentru pedagogii și studenții săraci din Sibiu și Brașov, câte 1000 cor. pedagogilor dela Blaj și Arad și Caransebeș, tot câte o mie studenților săraci dela școlile din Beiuș, Brad și Năsăud. Dl Stroescu dorește ca acești bani să se și folosească în decursul acestui an școlastic pentru hrana trupească a elevilor lipsiți.

Medicinale. Ioan Totoian, fiul fostului preot din Chișfalău, a fost promovată la universitatea din Budapesta de doctor în medicină. Felicitările noastre bravului tinăr! Tot la Budapesta a fost promovată de doctor în medicină și d-soara Laura Sesoi din Năsăud, iar d-soara dr. Manta Butean, primind dela guvern un ajutor de 1000 cor. va face o călătorie la Paris pentru perfecționarea în medicină. Suntem veseli de frumoasele succese ale domnișoarelor noastre și dorim să le vedem tot mai departe pe calea progresului.

Știri literare. În editura librăriei „Minerva” din București, a apărut un volum de povestiri datorite distinsului scriitor M. Sadoveanu. Volumul e intitulat „Bordeenii” și cuprinde 9 povestiri, vrednice de renumele, ce și l-a făcut autorul lor.

Retragerea dlui Kalinderu Dl Ion Kalinderu, administratorul domeniilor Coroanei române, — după cum vestesc ziarurile de dincolo, — a demisionat din această înaltă demnitate, refuzând salariul pe tot timpul, cât a ocupat această demnitate înaltă. Salariul acesta se urcă la suma considerabilă de 1. milion de lei. Se anunță, că Majestatea Sa Regele a dispus, ca acești bani să se dea la o instituție de binefacere.

Cât a costat pe Italia războiul din Tripolis? La întrebarea aceasta răspunde un ziar italianesc cu următoarele cifre: În decursul celor 341 zile cât a ținut războiul, Italia a cheltuit pe zi aproape 1.200 mii lire, sau în total 403 milioane lire, (lira face ceva mai puțin decât coroana noastră). Va trebui mult se combineze d. ministru de finance până-ce va putea acoperi cheltuelile acestea, mai ales că acum cheltuelile budgetare vor spori an de an, până-ce va ajunge să aducă în ordine provinciile cucerite. Afară de cheltuelile aceste în bani, Italia a pierdut în războiu 9100 morți, dintre cari de abia 2500 au căzut pe câmpul de luptă, cealaltii au fost omorâți de felurite boale contagioase, ales de tifus și holeră.

Cine a fost de vină la nenorocirea de pe Dunăre? Cetitorii noștri cunosc trista catastrofă cauzată pe Dunăre când cu înecarea al lor 7 oficeri și câțiva soldați. Ancheta pornită a stabilit,

că vina acestei nenorociri o poartă căpitanul secund al vasului „Szechenyi”, care a și fost dat judecării pentru omor prin imprudență, iar pentru pagubele aduse vasului și victimelor va fi improcesuată societatea de navigație ungară de pe Dunăre.

Conziliu ministerial în Viena. Eri Luni înainte de amiază a avut loc un conziliu de ministrii comuni în Viena.

La acest conziliu din partea guvernului ungar au luat parte prim-ministrul Lukács și ministrii Teleszky de finanțe și L. Peöty de comerț.

Deschiderea Camerei ungare. Din Budapesta să anunță că prima ședință a viitoarei sesiuni parlamentare va fi convocată pe mâine *Miercuri în 30 Octomvrie n.* Din acest incident, socialiștii au hotărât aranjarea de mari demonstrații în capitală și în toată țara. Demonstrațiile socialiste din Budapesta să vor face în 10 locuri deosebite. În aceeași zi se vor ținea adunări demonstrative și în următoarele orașe din provincie: Arad, Dobrițiu, Cluj, Oradea-mare, Pojon, Cinci-Biserici, Seghedin, Solnoc, Săbădea, Timișoara, Neoplanta, Zenta și Zombor.

Vremea. După zăpada și înghețul de Duminecă, azi cerul — pösomort și trist mai înainte — s'a însăninat, și ne trimite, din belșug razele soarelui său blând de toamnă...

Sperăm că să va statornici acest început de toamnă târzie spre bucuria și mângâierea plugarilor, ca lucrările de câmp întârziate din cauza vremii ploioase, baremi acum să se poată face și așa să încolțască în inimile lor desnădăjduite de recolta slabă a anului curent, nădejdea unui an viitor mai bun și mai rodnic. Să dea Dumnezeu!

12 oameni înecați. Ni-se scrie din Odorheiul de someș că 12 inși cari se întorceau dela târgul din Jibou în trecerea peste Someș cu luntrea s'au resturnat la mijlocul râului. — Luntrea era făcută numai pentru 6 persoane și nici de cum 12. — Nechibzuiala luntrașului Ioan Ilieș a pricinuit aceasta nefericire. — Din cei 12 inși toți români numai unul a scăpat — cealaltii toți s'au înecat. Trupurile lor încă nu a putut fi găsite.

Un balon trăsmit de fulger. Din Bitterfeld vine știrea că balonul sferic „Berlin II” plecat din acest oraș, a făcut explozie lângă Spanenberg. Balonul intrase într'un nor și probabil a fost victima fulgerului. Locotenentul Stichler și inginerul Goehricke cari se aflau în nacelă au fost omorâți.

Un analfabet — promovator al culturii. Nu de mult în Kansk Rusia țăranul Timofejer, care, deși nu știa nici scrie nici ceti, și-a dedicat toată averea și viața pentru scopuri culturale. Astfel în Kansk a pus bază unei școli de fete prin fundațiunea sa 12.000 ruble, iar timp de 35 de ani a susținut numai din puterile proprii mai multe școli elementare. În testamentul său lasă trei case în preț de 25.000 ruble pentru întemeierea unei școli de fete. Afară de acestea a mai lăsat o fundațiune pentru burse de 6000 ruble și o altă fundațiune de 5000 ruble pentru întemeierea unei școli agricole, și în sfârșit 10.000 ruble altor instituții culturale din Kansk și jur. Toate acestea în „barbara” Rusie.

Partea Literară.

Noaptea sf. Bartolomeu.

După **BOLANDEN.**

Trad. de **Aurel B. Gajia**, profesor.
(Continuare).

— Nu te fâli nimernicule, zise Montluc. In sfârșit Franța se va ridica. Poporul se va ridica. Poporul se va trezi și va restitui tot aceea-ge guvernul lenes n'a făcut. Iși va trage seamă de dușmanii patriei și va ucide pe toți, cari sunt pretinții demonului.

Cuvintele lui Montluc au fost adevărate schinte în tabăra hugenoților. Strigau înfuriați de mânie. Și-au ridicat armele și îndată ar fi ucis pe nobili de nu era la mijloc Ieremia. Influința predicatorului era așa de mare încât cu un singur cuvânt i-a știut mulcomi.

— Pentru-ce sbierați fraților, zise el? Mai bine dați mulțumită lui Dumnezeu, care prin gura neblesnicului acestuia ne-a descoperit ce au de gând hugenoții. Nu se vor odihni până-ce nu vor stîrpi pe toți aleșii lui Dumnezeu. Incet numai voi țiliste-ilor! Pe voi Dumnezeu v'a dat în mâinile noastre și pentru aceea veți perî toți până la cel mai de pe urmă. In ziua cea mare și înfricoșată a luptii Iosua Beza va zice cu glas tare: „Oprește-te soare, ca și cel din urmă călugăr să fie ars, dimpreună cu singura mănăstire și tot așa se pătească și cei din urmă idolatrii!“

Ieremia ridicându-și mâinile spre cer spuse vorbele aceste ca un fel de profetie.

— Inecateă-i în vorbele tale, om de nimica ce ești, zise Montluc.

Predicatorul s'a mâniat peste măsură.

— Guel pedepsește-l, — căci a înzultat pe servul Domnului.

Guel depuse scutul plin cu oște, și-a sufalcat mâna și s'a apropiat de conte cu scop să-și răzbuine cu pumnul. Dar Montluc, care era un om binefăcut primi rece pe calvinul ce s'a apropiat de el. Fiindu-i mâinile legate la spate s'a folosit de picioare. Când Guel era numai de doi pași de el, l'a lovit repede cu piciorul în piept atât de tare încât acesta căzu la pământ, iar sângele l'a pornit pe nas și pe gură.

Hugenoții pentru un moment au rămas speriați. Apoi au început să urle ca niște sălbaticii, și-au ridicat armele, au dat navală asupra conților și i-au tăiat în bucăți. Sângele vărsat și bucițele de carne au mârșit și mai mult furia fanaticilor. Au sărit apoi asupra călugărilor, cari sub impulsurile și tăieturile primite și au dat sufletul în mâinile lui Dumnezeu.

Ucigătorii mai lucrau încă cu bardele și cu sabiile lor, când deodată s'a auzit un sgomot, care a sfâșiat aierul. Sgomotului i-a urmat o columnă de fum ce se ridica de după claustru.

— Iarăși n'au putut aștepta, — zise Ieremia aruncând o privire mânioasă asupra stîlpului de foc.

Câțiva protestanți însetați după pradă și-au aprins urnele din instalațiunile castelului. Flăcările se izbeau și în biserică și în claustru.

— Inainte! zise Macaveu. Pe idolatrii duceți-i la rug. Aprindeți și rugul.

Cadavrele au fost aruncate în focul ce s'a incins cu o putere neobicinuită.

Hugenoții stăteau în jurul rugului. Ieremia a demândat de nou. Au început să cânte un psalm. Căldura mare a focului i-a silit se părăsească claustrul, apropiindu-să de locul, unde Guel se lupta cu moartea.

— Acesta și-a implinit misiunea. Luptă bună s'a luptat, zise Ieremia. Dintru început a fost predestinat să moară în locul acesta, fiind adevărată pilda de urmat în lupta pentru estirpirea catolicilor. A fost chemat la prânzul mielului unde l'a ajuns bucuria.

Cu toții stăteau fără pășare în jurul cadavrului, doar așa i-a fost ursita.

— Cine vine acolo? strigă un hugenot. De fapt generalul admiralului.

Palid de grăba cea mare s'a apropiat Marquisul. L'au primit cu cinste fiind-că știau că el are legături mai intime cu Coligny.

— Unde-i contele Dubourg? Strigă Hugo, oprindu-și calul.

El a cutezat să inzulte pe fii lui Izrael, zise Ieremia. A vorbit ca și Core. Datan și Aviron împotriva lui Moise și Aron, din care cauză i-a înghitit pământul și i-a mistuit focul.

— Nimic, nu spune flecuri! d-le predicator — îl intrerupsse Riviere. Spune scurt, unde-i Dubourg?

— Dorești un răspuns scurt? A întrebat Macaveu cu îngâmfare. Dacă vrei să știi: e colo în foc se frige în flăcările arzânde.

Marquisul s'a aprins de furie. N'a zis însă nici un cuvânt. Aștepta să se domolească puțin apoi să vorbească. Hugenoții din jurul lui stăteau curioși de ceea-ce au să se întâmple.

— La mandatul admiralului, la moment se vă reintoarceți la stațiunea pe care a-ți părăsit-o în această noapte.

După aceasta și-a întors calul și plecat de acolo.

Lupta.

Coligny în timp foarte scurt a ocupat toate întăriturile din apropierea Poitiers-ului. A voit să încejură cu asalt acest oraș, care în Franța după mărime era al doilea. Ocuparea lui ar fi înaintat mult chestia protestanților. Regele și sfetnicii lui au observat-o aceasta. Fiind prea slabi, cu asaltul au încredințat pe tinărul Henric de Lotharingia. Acesta ardea de dorul de-a servi patriei sale și ași câștiga din ce în ce mai mulți lauri. Tatăl-său încă și-a câștigat mari merite lângă Metz, iar acum și el voia să urmeze pe tatăl-său.

In 25 Iulie 1569 Coligny a atacat orașul estern St.-Lazarus, care a fost apărat singur de patrusute de oameni. După o luptă de trei ore protestanții l'au și ocupat. Atunci a eșit și Balafre și a alungat pe cuceritori, aprinzând toate casele din St.-Lazarus. Asalturile cari erau tare sângeroase le-au repetat zilnic. Principele totdeauna era în șirurile prime de bătaie. Nu-i păsa de moarte și inșeta mereu după sângele dușmanilor din cari voia ca singur să uciză cât mai mulți. Exemplul lui l'au urmat și nobilii. Hugenoții încă s'au luptat vitejește. Coligny încă a repetat atacurile în cari și-a pierdut pe cei mai buni ostași ai săi. In sfârșit a observat că Poitiers-ul nu se poate ocupa cu ușurință. S'a decis să-l ocupe prin foame.

Planul însă n'a succes. Causa a fost prinșele de Lotharingia. Acesta a dat ordin ca fiecare să mănânce cât mai puțin. Pilda lui au urmat-o și alții. Astfel Coligny înzadar a încercat-o și aceasta.

Singur tunarilor le-a succes să impună peste îngrăditură. Acum Coligny era sigur de rezultat. Au și făcut o crepătură mică și a demândat un asalt general. Ințreagă ostirea a fost silită să plece împotriva Poitiers-ului. Pe seama cavalerimii și a tunarilor au făcut două poduri peste râul Balafre a observat planul lui Coligny și s'a socotit cum ar putea strica cele două poduri. A demândat la doi marinari de ai lui ca peste noapte să taie în deosebite locuri funiile cu cari erau legate podurile. Așa s'a și întâmplat. Rîul le-a dus cu sine. Coligny s'a apucat să facă altele nouă, dar până atunci cei dinlăuntru au umplut crepătura făcută de tunari. S'a apucat de lucru chiar și principele. El încă ducea pământ cu coșărcile. Exemplul lui a îmbărbătat chiar și pe cei mai lași. Ei au terminat încă mai înainte de ce inimicul și-ar fi construit podurile.

Asediatorii au construit poduri în trei locuri. Comanda de asalt o avea Coligny. Hugenoții au năvălit pe moarte, pe viață, dar au fost respinși pretutindeni. In ziua următoare s'a continuat asaltul dar cu același rezultat. Balafre era în tot locul de față. Unde lupta cu hugenoții era mai puternică el era de față, cauzând perirea și fuga inimicului.

Perderile însă n'au slăbit deloc curajul hugenoților, dar cu toate acestea lui Coligny i-a părut rău, că a început asaltul. El a pierdut mulți ostași, Ba l'a împedecat și morbul, din care cauză n'a putut conduce personal toate asalturile.

Cu toate acestea nu a voit să încete. N'a putut răbda ca el să fie învins de un principe tinăr. I-a venit însă la cunoștință că fratele regelui, principele Henric de Anjou sosește în ajutorul celor strimțorați. Această ocaziune a folosit-o Coligny, ca pretext favorabil pentru retragere spre a-și îmbărbăta de nou pe ostașii lui.

Principele Anjou însă fiind prea slab pentru a se dimite în luptă cu inimicul s'a retras și el pentru a se mai întări puțin.

Ecaterina Medici, dedată să-și petreacă oastea în luptă, a venit în Tours, însoțită de fiul ei, Carol IX. Aici au sosit și Henric principele de Lotharingia, Henric Anjou și mai mulți comandanți esperti. Au ținut consiliu militar, în care au decis să atace oastea răscolată. Tot atunci parlamentul francez pe Coligny l'a declarat de resvrător și trădător de patrie. S'a pus un premiu de 50 000 coroane în aur pentru acela care îl va aduce pe Coligny ori mort ori viu. Deocamdată sau mulțumit și cu atâta că au executat chipul lui pe piața Greve din Paris.

In restimpul acesta Coligny a primit trupe noi, dar pentru aceea n'a dorit o luptă decisivă, în speranța că oastea regească se va imprăștia din cauza foamei. Principele Henric și sfetnicii i-au observat planul. Cunge-tându-să puțin principele de Lotharingia a desiecat enigma. In fugă repede au trebuit să se arunce asupra oștirii răscolate.

Admiralul sosi în Montcontour, un sat mare din apropierea Vienei. Cugeta că inimicul e încă tare departe. Aici a fost în-cunoștințat despre sosirea trupelor regești. Coligny de confus ce era, n'a voit să crează

testea aceasta. Mai târziu însă s'a convins despre adevăr singur. Înaintea ochilor lui Alăiau steagurile inimice. Catolicii în linie de bătaie au înaintat. dar n'au cutezat să treacă peste riu văzând pe protestanți. Nici hugenoții n'au voit să se dimită în luptă. Bostind noaptea, a împedecat începutul luptei.

În Montcontour, admiralul a conchiat consiliu militar într-o casă țărănească, luminaată cam slab. Ei se așează pe lavițele din mar. Admiralul a ocupat loc în fruntea mesei. De-a dreapta lui sta Henric Bourbon, moștenitorul de tron din Navarra, iar mai târziu Henric IV. regele Franței, un tânăr de șasesprezece ani, fala protestanților. De el erau legate multe și mari speranțe. Era un comandant genial. Religioana o folosea pentru scopuri politice. Cu timpul însă s'a convins că regele Franței trebuie să fie catolic.

(Va urma.)

BIBLIOGRAFIE.

A apărut:

Peste 8—10 zile va apărea în tipografia „Victoria“ din Șimleu, un op foarte folositor și de adevărată valoare, sub titlul: „Cultivarea viei și manuarea vinului și morburile și vindecarea lor“.

Autorul opului este *Daniil D. Graur*, învățător, proprietar de vie și absolut de cursul de vierit din B-diosig și cursul de pivnițar din Budafok. Opul are peste 150 ilustrații și este cenzurat și aprobat prin Ministrul de agricultură reg. Nr. 96780/1911 VIII—I.

Opul tratează următoarea materie de valoare:

Partea I. Alegerea și pregătirea locului pentru vie. Alegerea viei americane și nobilă și pregătirea ei spre sădire. Sădirea și grijirea peste vară. Uzul comercial pentru viță și altoi. Altuirea în verde și uscat. Altuirea sălita (stratificarea).

Partea II. Ordinea după care se lucră peste an viea de roadă altuită. Asemenea se poate lucra și viea nealtuită. Cultivarea viei în spalir. Alegerea și conservarea strugurilor peste iarnă.

Partea III. Boalele viei. 1. Boalele de cuperci. 2. Paguba în vie prin lovituri elementare (influențe atmosferice). Animalele stricăcioasă (paraziții viei).

Partea IV. Tractarea sau susținerea viei cu disulfid carbonic sau apărarea ei în contra filoxerei.

Partea V. Prepararea și manuarea mustului și a vinului.

1. Culesul strugurilor. 2. Storsul. 3. Fermentația și manuarea vinului nou. Manuarea vinurilor vechi. 4. Fiertul vinarsului de drojzii, moaste, prune, cireșe, vișini și perseci.

Partea VI. Boalele vinului și vindecarea lor. Legea nouă de vin din 1908 art. XLVII. Stupăritul în vie. Cum să cere licență de a-și vinde vierul vinul închis. Procurarea altoilor și a americanei cu favor dela stat.

Cura de struguri de Dr. Vasiliu Bian, medic primar al spitalului I. C. Bratian din Buzău și Dr. Victor D. Graur, medic în Arad.

Prețul cărții va fi 2 coroane. Ceice vor procura deodată 10 exemplare, vor primi un exemplar de onoare.

Opul se poate procura de pe acuma dela autor, în *Somlyógyörtelek* p. *Krasznahidvég* [Szilágy megye].

În „Biblioteca pentru toți“ No. 787-788 a apărut: *Educația prin sine însuși* de dl G. Aslan, doctor în litere și filozofie dela Universitatea din Paris, docent la Universitatea din București. Succesul fără precedent, pe care l-a obținut această frumoasă scriere de filozofie practică, a îndemnat direcția „Bibliotecii pentru toți“ s'o cumpere pentru a o pune la îndemâna tuturor tinerilor, care se îngrijesc de viitorul lor, tuturor oamenilor doritori să trăiască o viață mai bună.

Toate revistele și ziarele de seamă au vorbit în chip favorabil despre merituoasa lucrare a dlui Aslan. Domnul I. Kalinderu s'a ocupat de ea într'un raport către Academie, din care extragem următoarele rânduri.

„În primele trei prelegeri autorul examinează foarte sumar problema educației, utilitatea ei, posibilitatea și scopul ce trebuie să-și dea arta educației și ajunge să determine astfel și rolul și posibilitatea auto-educației. În acest scop dl Aslan atinge în treacăt câteva din marile probleme filozofice și sociale: optimism și pesimism, egoism și altruism individualism și colectivism. Asupra acestor probleme enunță câteva indicații generale și întrebunțează un stil ușor și limpede.

Scopul și posibilitatea educației odată admise, autorul se ocupă de mijloacele de care dispune educatorul și auto-educatorul în atingerea scopului. În această vedere studiază fenomenele de sugestione. Autorul citează, ca să exemplifice sugestiunea, o sumă de cazuri curioase și interesante. Pentru autoeducație însă mijlocul cel mai indicat este autosugestiunea. Dl Aslan arată cum ne putem autosugestiona un ideal de viață. În acest sens expune multe precepte frumose extrase din cărțile moralistilor.

„Opinia publică, contagiunea morală, puterea de sugestie a proverbelor sunt tratate pe scurt. Comerțul oamenilor mari, exemplul și cultul lor este recomandat auto-educatorului. Cunoașterea mijloacelor de educație trebuie complectată prin cunoașterea piedecilor ce poate întâmpina arta educației. Între aceste piedeci dl Aslan enumără: apatia, abulia sau lipsa de voință, reveria sau lipsa spiritului critic. Educația prin sine însuși are să lupte cu aceste obstacole.

„Problema mijloacelor educației, rezumată aci, face obiectul la 4 prelegeri [IV, V, VI, VII].

„Restul prelegerilor se ocupă cu educația fizică, educația voinței, a inteligenței, a sentimentului și cu formarea deprinderilor.

„Lucrarea este scrisă într'un stil curat și presărată din belșug cu anecdote, cari fac lectură plăcută.

„Caracterul scrierii este dar atât distractiv cât și instructiv. De aci se explică, de ce prelegerile dlui Aslan au fost urmărite cu multă atenție.

[Analele Academiei române, 1907—1908 pag. 293—5].

Prețul 60 bani. De vânzare la mai toate librăriile din țară. Catalogul complect al „Bibliotecii pentru toți“ a se cere la librăria editoare *Leon Alcalay*, București.

Domnului să ne rugăm cârtică de rugăciuni și cântări pentru pruncii școlari de *Dr. Nicolae Brânzeu*, paroh în Vulcan. Cu incuviințarea Ven. Ordinariat de Lugos. Cuprinde pe lângă obișnuitele rugăciuni: sfânta Liturghie întreagă, oglinda sufletului la mărturisire, troparele glasurilor. — Limbă poporală curată, ortografia Academiei, tipar frumos, cetet, legătură trainică. — Această cârtică e menită să îndestulească toate așteptările în aceasta privință, curmând vechile neajunsuri. Prețul: legat à 32 fil., dela 50 exemplare în sus à 28 fil. Se află de vânzare la editorul Alexandru Anea, Gherla—Szamosujvár și la toate librăriile din țară.

1. Teologia dogmatică fundamentală de *Dr. V. Suciu prof.*

vol. I. *Apologetica creștină* fco. 5•30

vol. II. *Tradițiunea și Bis.* fco. 5•30

2. Teologia dogmatică Specială.

vol. I. *Dumnezeu Unul, sf. Treime, Dumnezeu Creatorul, Intruparea*

Domnului și Grația. fco. 7•30 cor.

vol. II. *Sacramentele și Eschatologia.* fco. 7•30 cor.

3. Hipnotism și Spiritism 1•50

Preaveneratul Conzistor Arhiepiscopesc a permis să se poată procura aceste cărți din caselle bisericesti pentru biblioteci. — Să află de vânzare la Librăria sem. teol Blaj—Balázsfalva.

Ministerul r. Ung. de culte și instrucțiune publică prin ordinul său din 15 Ianuarie 1910 Nr. 144113—1909 a aprobat:

1. *Orarul general și particular pentru școlile primare cu 1, 2 și 3 învățători.*

2. *Planul de învățământ și îndreptarul metodic.* pentru școlile primare din Provincia Metropolitană gr-cat. de Gyulafehérvár-Fogaras—Alba-Iulia și Făgăraș. Aprobat din Conferința Episcopescă, ținută în 7 Septembrie st. n. 1909 Nr. 6693.

Balázsfalva 1909. Tipografia Seminarului teologic gr-cat. — Opul întreg 4 cor.

Orarul se vinde:

Pentru școlile cu un învățător — 80

„ „ „ doi „ 1•20

„ „ „ trei „ 1•60 plus 20 fil. porto pentru fiecare.

Comande se pot face la *Tipografia Seminarială.*

Verbele auxiliare: sunt, am, voi, de *dr. Octavian Prie* profesor gimnasial în Blaj. Se poate comanda la librăria seminarială din Balázsfalva—Blaj. Prețul 60 fil + 5 fil. porto.

A apărut: *Elemi Népiskola Ertesítő könyvecské* — Indice pentru școlile populare primare. Costă leg. 30 fil. + 10 fil. porto

Se află de vânzare la Librăria seminarului teologic greco-catolic din Blaj—Balázsfalva.

Posta Administrației.

Am primit și quităm abonament dela:
 Neșos pe 1911. Poiana (p. Rodna-veche) pe 1912. Băsești. Cât ce se vor gata adresele prezente, o vom îndrepta. Valeagroșilor pe timpul din 1/4 1911 până în 1/5 1912. Săcalul-de-Câmpie pe 1912. Bikácsfalva pe 1912. Sâncel pe 1912. Aknasugatag pe 1912 sem. al 2-lea. Ponor (p. Puj) pe 1912. Maria D. Tartolcz pe Septembrie—Decembrie 1912. Lăpușul-rom. (I. N.) pe 1912 2 cor. 50 fil. Dr. M. Beiuș pe timpul din 1/10 1911 până în 1/10 1912. Cib pe 1902 și 1903. Cașolț pe 1912. Ohaba (Făgăraș) pe 1912. Ig. Sz. Léta-mare pe 1912 Octombrie—Decembrie. Barlafulu pe 1912 sem. 2-lea. Reșița pe 1912. Cătina pe 1912 sem. 2-lea. Vărădoșzi (rom.) pe 1912. Dr. N. Gherla pe 1912 quartalul ultim. Dezmir pe 1912 sem. 2-lea. Băiuș (I. S.) pe 1912 sem. 2-lea. D. R. Krizevac pe 1912 sem. 2-lea. G. P. Kápolnoc-Monostor pe 1912 quartalul ultim. Teuca pe 1912 sem. 2-lea. Petrova pe 1904 întreg și din 1905 sem. 1-iu. Micuș pe 1911 și 1912 întreg. Krassóviszák pe 1912 sem. 2-lea. Gasina. Beiuș pe 1912 trimestrul ultim. Turda-veche pe 1908 sem. 2-lea și întreg an. 1909. Iohanul-vechiu pe 1912 sem. 1-iu. Blagea pe 1912 sem. 2-lea. S. F. Bădon pe 1912 quartalul al 3-lea. Bărsăul-de-jos pe timpul din 1/4 1911 până 1/4 1912. Faluszlotina pe 1912. Cheșeu pe quartalul ultim din 1912. Hagymádfalu pe timpul din 1/4 până în 1/10 1904. Binevoii a mai trimite, căci restanta e mare.

Proprietar-editor: AUREL C. DOMȘA.

Redactor responsabil: AUGUSTIN GRUIȚIA.

Capital social Coroane 1.200.000.

Telefon Nr. 188.

Post sparcassa ung. 29.349.

„Banca generală de asigurare“

societate pe acții în Sibiu—Nagyszeben

este prima bancă de asigurare românească, înființată de institutele financiare (băncile) române din Transilvania și Ungaria.

Prezidentul direcțiunii: Parteniu Cosma,
directorul executiv al „Albinei“ și prezidentul „Solidarității“.

„Banca generală de asigurare“ face tot felul de asigurări, ca asigurări contra focului și asigurări asupra vieții în toate combinațiunile. Mai departe mijlocește: asigurări contra spargerilor, contra accidentelor și contra grindinei.

Toate aceste asigurări „Banca generală de asigurare“ le face în condițiile cele mai favorabile.

Asigurările se pot face prin orice bancă românească, precum și la agenții și bărbății de încredere ai societății.

Prospecte, tarife și informațiuni se dau gratis și imediat.

Persoanele cunoscute ca acvizitori buni și cu legături — pot fi primite oricând în serviciul societății.

»Banca generală de asigurare« dă informațiuni gratuite în orice afacere de asigurare fără deosebire, că aceste afaceri sunt făcute la ea sau la altă societate de asigurare.

Cei interesați să se adreseze cu încredere la:

„Banca generală de asigurare“
Sibiu—Nagyszeben. Edificiul „Albina“.

(1) 41—52.

Institut de asigurare ardelean

„Transsylvania“

SIBIU

Strada Cisnădiei 1—5. Edificiile proprii.

recomandă

Asigurări împotriva focului
pentru edificii, recolte, mărfuri, mașini, mobile etc. în condiții avantajoase și cu premii ieftine.

Asigurări pe viață

(pentru preoți și învățători confesionali romani gr.-cat. avantajii deosebite) pe cazul morții cu termen fix, cu platire simplă sau dublă a capitalului, asigurări de penziune și de participare la câștig, asig. de zestre și asig. populare pe spese de înmormântare. Mai departe contra accidentelor, infracției (furt prin spargere) asig. p. pagube la apăruta.

Sumele plătite pentru pagube de foc până la finea anului 1911	K.	5,275,798.23
Capitale asigurate pe viață achitate	„	5,146,556.36
Starca asigurativilor cu sfârșitul anului 1911	foc	127,763,744.—
	viață	10,931,322.—
Fonduri de întemeiere și de rezervă	cor.	2,520,492.—

Prospecte și informații se dau gratuit în birourile Direcțiunii și la toți agenții.

Persoane versate în achiziții cu cercuri bune de cunoștință se primesc în condiții favorabile în serviciul institutului.

(5 107 - ?)

A apărut

ANTOLOGIONUL
sau
MINEIUL

tomul I. care cuprinde în sine slujbele dumnezeștilor sărbători, a Născătoarei de Dumnezeu și ale sfinților de pe lunile: Septembrie, Octombrie, Noiembrie și Decembrie.

Prețul tomului I. legat în piele și cu copcii este 32 cor. și se spedează imediat.

Lunile din Ianuarie până în August vor fi cuprinse în tomul II. care e în lucrare.

Prețul tomului II. se va fixa ulterior și va fi în raport cu prețul tomului I.

A apărut

Apostolulsau Faptele și Epistolele sf. Apostoli f° 4.

Prețul leg. în piele 22 cor. leg. în lux face 44 coroane.